IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Petycji**
(nr 107)
z dnia 22 marca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 107)

22 marca 2022 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Jana Piechoty (KO)**, przewodniczącego Komisji, oraz poseł **Urszuli Augustyn (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie możliwości łącznego rozliczenia przez samotnych rodziców podatku dochodowego z dziećmi (BKSP-144-IX-550/21);

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 143 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zmian w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w odniesieniu do przepisów dotyczących własności intelektualnej;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na dezyderat nr 145 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie trybu rozpatrywania skarg dotyczących Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Krajowej Administracji Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej oraz Straży Granicznej;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 146 w sprawie zmian w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 149 w sprawie zmian w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego oraz w ustawie z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych;

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sportu i Turystyki na dezyderat nr 151 skierowany do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie zmiany art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych;

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 56 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) (BKSP-144-IX-529/21)

– rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie ochrony wolności obywatelskich (BKSP-144-IX-530/21);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177) (BKSP-144-IX-554/21).

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Gołębiewski** dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Polityki Demograficznej, **Jacek Hejza** zastępca dyrektora Biura Prawnego Instytutu Pamięci Narodowej, **Beata Karbownik** zastępca dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Renata Leoniak** zastępca dyrektora Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **insp. Dariusz Szuba** dyrektor Biura Kontroli Komendy Głównej Policji, **Andrzej Vertun** zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **bryg. Zofia Zarzycka** zastępca dyrektora Biura Nadzoru Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, **Sławomir Skrzydlewski** główny specjalista do spraw legislacji w Departamencie Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki, **Krzysztof Pater** stały dorada Komisji oraz **Tomasz Kuszłejko** asystent przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** oraz **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Szanowni państwo, witam. Otwieram 107. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Na początku przypominam o procedurze prowadzenia, a zatem, również to posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję, że zamiar, chęć zabrania głosu podczas posiedzenia Komisji, należy zgłaszać na adres poczty elektronicznej Komisji lub poprzez czat. Informuję także, iż posłowie obecni tu – na sali – głosują przy pomocy urządzenia zespolonego z mikrofonem i wówczas nie logują się w systemie komunikacji zdalnej.

Na początek proszę o potwierdzenie kworum poprzez przyciśnięcie dowolnego przycisku w systemie do głosowania. W czasie, kiedy będziemy potwierdzać, weryfikować kworum, przedstawię projekt porządku tego posiedzenia.

W punkcie pierwszym – rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie możliwości łącznego rozliczenia przez samotnych rodziców podatku dochodowego z dziećmi. W punkcie drugim – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 143 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zmian w ustawie z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego. W punkcie trzecim – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na dezyderat nr 145 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie trybu rozpatrywania skarg dotyczących Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Krajowej Administracji Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej oraz Straży Granicznej. W punkcie czwartym – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 146 w sprawie zmian w ustawie z 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. W punkcie piątym – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 149 w sprawie zmian w ustawie z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego oraz w ustawie z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych. W punkcie szóstym – rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sportu i Turystyki na dezyderat nr 151 skierowany do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie zmiany w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych. W punkcie siódmym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy. W punkcie ósmym – rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie ochrony wolności obywatelskich. W punkcie dziewiątym – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. To tyle co do porządku tego posiedzenia.

Chciałem spytać, czy mamy potwierdzenie kworum. Tak. Sekretariat potwierdza, iż jest kworum. Zatem stwierdzam, iż zgodnie z wymogami regulaminu posiadamy kworum wymagane do prowadzenia obrad i podejmowania decyzji. Czy są uwagi do projektu porządku posiedzenia? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła porządek posiedzenia.

Przystępujemy do jego realizacji. W punkcie pierwszym proszę pana posła Roberta Obaza o przedstawienie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie możliwości łącznego rozliczenia przez samotnych rodziców podatku dochodowego z dziećmi.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, tak jak pan przewodniczący przytoczył, petycja dotyczy zmian legislacyjnych w przepisach podatkowych skutkujących przywróceniem samotnym rodzicom możliwości łącznego rozliczenia podatku z dziećmi i wyeliminowaniem dyskryminacji podatkowej osób samotnie wychowujących dzieci. Rodzice z obawą spoglądają na zmiany w zakresie prawa podatkowego. Zamiast preferencyjnego rozliczenia podatku dla samotnych rodziców przewidziano odliczenie w stałej kwocie 1500 zł rocznie. Zmiana ta uderza głównie w matki samotnie wychowujące dzieci, które stanowią 93% samotnych rodziców w Polsce. Stratny jest rodzic, który już zarabia około 3500 zł brutto miesięcznie, czyli niewiele więcej niż najniższa krajowa. Mąż utrzymujący żonę będzie korzystał z dwukrotnie wyższej kwoty wolnej od podatku (60 tys. zł) i dwukrotnie wyższych progów podatkowych (240 tys. zł) niż rodzic samotnie wychowujący dzieci (odpowiednio 30 i 120 tys. zł). Małżeństwo, w którym dochód jednego ze współmałżonków jest niewielki, a druga osoba przekracza pierwszy próg w skali podatkowej będzie mogło rozliczyć podatek według stawki 17% do zarobków 240 tys. zł. Samotna matka powyżej pierwszego progu zapłaci 32% podatku.

Mamy też opinię BAS. Punktem odniesienia do ewentualnego przywrócenia opodatkowania dochodów osób samotnie wychowujących dziecko powinien być nie tylko obecny poziom obciążeń fiskalnych takich osób, co poziom obciążeń obowiązujący w stanie prawnym sprzed 1 stycznia 2022 r., przy uwzględnieniu wszystkich innych form pomocy państwa osobom mającym na utrzymaniu dziecko lub dzieci, m.in. świadczenia wychowawcze, rodzinny kapitał opiekuńczy wprowadzony w ostatnich latach. Tylko taka analiza pozwoli na dokonanie właściwej oceny poziomu obciążeń fiskalnych osób samotnie wychowujących dzieci. Przyjęcie postulowanej w petycji nowelizacji ustawy może mieć negatywny wpływ na dochody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Podatek dochodowy od osób fizycznych stanowi bowiem dochód zarówno budżetu państwa, jak i gmin, powiatów i województw samorządowych. Jest to opinia BAS.

I dalej, jest to wzorcowy przykład, jak niektóre reformy Polskiego Ładu wpływają negatywnie na mieszkańców. Samotni rodzice i ich dzieci to grupa, którą przepisy podatkowe w znaczący sposób dyskryminują reformy rządu. Dotychczasowe zapisy podatkowe obowiązujące do końca 2021 r. pozwalały na rozliczenie samotnego rodzica z dzieckiem. Ostatnia reforma tę możliwość zlikwidowała. Jeśli mąż i żona mogą wspólnie rozliczyć 23 tys. zł podatku, a samotna matka czy ojciec z dzieckiem jedynie 1500 zł, to mówimy o rażącej dysproporcji. Co stało za zmianami, które wspierają jedynie małżeństwa, zapominając o tym, że samotnie wychowujący dzieci matka lub ojciec także stanowią rodzinę, która potrzebuje troki i opieki państwa? W imię czego samotnym rodzicom odbiera się nawet 1000 zł miesięcznie? Jak samotni rodzice mają nie czuć się poszkodowani, skoro nawet wiceminister polityki społecznej mówi o promocji tradycyjnej rodziny, dzieląc rodziny na lepsze i gorsze?

W momencie, w którym zabrano możliwość łącznego rozliczenia podatku z dziećmi, władza sięgnęła do kieszeni najmniej zarabiających. Dzieci utrzymywane są głównie z pensji samotnie wychowującego je rodzica. W międzyczasie nawet ściągalności alimentów nie udało się temu rządowi poprawić. Państwo polskie nie pochylając się nad tym problemem zdaje się nie dostrzegać matki ani też ojca, na których spoczywa ciężar utrzymania rodziny bez drugiej dodatkowej pensji i przywilejów, którymi obdarzone zostały jedynie małżeństwa. Dostrzeżenie tego problemu oraz wprowadzenie zmian w ustawie, to nie kwestia budżetu państwa, to konstytucyjny obowiązek. Art. 71 ustawy zasadniczej wyraźnie mówi: „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny, rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mające prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”.

W Sejmie jest złożony projekt ustawy, która znosi te zapisy i uwzględnia to co jest zapisane w tej petycji. Mam nadzieję, że będzie ktoś, kto jeszcze zreferuje i wypowie się, zanim podam swoją rekomendację. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję panu posłowi. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Mamy zgłoszenie pana Piotra Gołębiewskiego z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Polityki Demograficznej. Czy pan dyrektor zechciałby zabrać głos?

Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do spraw Polityki Demograficznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Piotr Gołębiewski:

Dzień dobry.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dzień dobry, witamy.

Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Demograficznej MRiPS Piotr Gołębiewski:

Mogę tylko powiedzieć, że z punktu widzenia ministerstwa, ministerstwo podtrzymuje stanowisko rządu w tym zakresie. Reforma podatkowa w Polskim Ładzie została opracowana kompleksowo i tam są pewne rozwiązania dla rodzin z dziećmi. Jest również ulga na dzieci i z tego mogą korzystać wszyscy rodzice, również rodzice samotnie wychowujący dzieci. Natomiast system podatkowy musi być zrównoważony i stąd takie a nie inne wymogi w Polski Ładzie. W tym zakresie ministerstwo rodziny nie widzi potrzeby zmiany obecnie obowiązujących przepisów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Pani, proszę bardzo.

Naczelnik wydziału Departamentu Podatków Dochodowych Ministerstwa Finansów Iwona Molenda-Detyna:

Iwona Molenda-Detyna, Ministerstwo Finansów Departament Podatków Dochodowych. Chciałam powiedzieć, że do nas wpływa szereg wystąpień od osób samotnie wychowujących dzieci. Nie jesteśmy na te wystąpienia obojętni, analizujemy je cały czas. Nie wykluczone, że niedługo Minister Finansów zaproponuje zmiany w tym zakresie – w zakresie obowiązujących regulacji. Oczywiście nie jestem upoważniona do tego, żeby omawiać jakie to będą zmiany. Pan minister finansów pewnie to zaprezentuje w odpowiednim momencie. Natomiast chciałabym po prostu podkreślić, że znamy ten problem, analizujemy, a ponieważ staramy się też odpowiadać na oczekiwania społeczne, to zapewne wypracujemy jakieś rozwiązania w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję, pani naczelnik. Poprosiłbym naszego stałego doradcę pana Krzysztofa Patera o stanowisko w tej sprawie. Nie słyszymy pana, trzeba uruchomić mikrofon. Nadal niestety nie słyszymy.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Zanim się połączymy, czy mogę zadać jedno pytanie?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak, oczywiście, panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Mam takie pytanie do pani, bo powiedziała pani, że wpływają wnioski. Na pewno jako ministerstwo też analizowaliście, jaki byłby to ubytek z punktu widzenia budżetu państwa i później gmin, bo tutaj BAS szczególnie opiera się na tym, że nie wpłyną pieniądze do samorządu. One i tak są zmniejszone, umówmy się, ale jaki byłby to ubytek, gdyby zostały przywrócone te warunki, które jeszcze były w roku 2021.

Naczelnik wydziału Departamentu Podatków Dochodowych MF Iwona Molenda-Detyna:

Z przykrością muszę powiedzieć, że tego nie da się oszacować, dlatego że mamy dane, które dotyczą preferencyjnego opodatkowania osób samotnie wychowujących dzieci, ale przy innej kwocie wolnej. Kiedyś kwota wolna wynosiła 8 tys. Teraz została podniesiona

do 30 tys. Nie potrafię powiedzieć, jaki byłby to również ubytek dochodów budżetowych oraz, poprzez wpływy z podatków, budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Myślę, że nie jest aż tak trudno zrobić wzór matematyczny, który pozwoli…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Panie pośle, ale to są już dywagacje.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Chciałem tylko…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Pani odpowiedziała, że nie jest w stanie tego ocenić i trzymajmy się takich realiów. Chciałbym tylko zwrócić uwagę, że karkołomne jest mówienie o tej kwocie wolnej. Ponieważ kwota jest jedna, wyświetlona jako 30 tys., ale mamy nową skalę podatkową 9% pod nazwą składka zdrowotna i to płacą wszyscy, więc ta kwota wolna nie jest taka całkiem wolna, bo z innej strony opodatkowana jest składką zdrowotną, więc to też pewnie powoduje te komplikacje.

Czy pan Krzysztof Pater będzie mógł już teraz do nas dołączyć?

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Spróbujmy. Czy teraz mnie słychać?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak, teraz pana słyszymy bardzo dobrze.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Ponieważ sytuacja jest taka, że autor petycji przedstawia pewne oceny faktów, natomiast myślę, że przed podjęciem ostatecznej decyzji warto byłoby, aby w formie dezyderatu Komisja poprosiła Ministerstwo Finansów o dokonanie symulacji dochodów netto, z uwzględnieniem wszystkiego, czyli także oczywiście przede wszystkim porównawczo składki zdrowotnej w 2021 r. (stare przepisy) i 2022 r. (nowe przepisy). Przyjmując za punkt odniesienia coś, co jest jasne, czyli minimalne wynagrodzenie obowiązujące w poszczególnych miesiącach 2021 r., w poszczególnych miesiącach 2022 r., bo ono jest zdefiniowane, i jednokrotność, dwukrotność, która jest zbliżona do przeciętnego wynagrodzenia, trzykrotność i czterokrotność. Mając takie symulacje będzie można ocenić, jak w budżecie samotnego rodzica, zależnie od uzyskiwanych dochodów, co się zmieniło i wtedy podejmować dalsze decyzje. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Myślę, że te symulacje przydadzą się ministerstwu przy dalszych pracach. Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby…

Poseł Jacek Świat (PiS):

Symulacje ubytku dochodów samorządów i budżetu ewentualnie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Są to skutki, tak. Skutki finansowe takich decyzji. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę. Panie pośle, proszę zatem o konkluzję i rekomendację.

Poseł Robert Obaz (Lewica):

Bardzo się cieszę, że ministerstwo też ze swojej strony analizuje i dba o to, żeby tym rodzicom trochę wynagrodzić, w dużym cudzysłowie, tę stratę. Przychylam się do rekomendacji wygłoszonej przez pana Patera. Tak że poprosimy o dezyderat, żeby Ministerstwo Finansów przedstawiło te analizy. Może do tej pory uda się też przeprowadzić rozwiązania systemowe, które pomogą tym rodzicom. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Znamienne przy tym jest to, że Ministerstwo Finansów zauważa problem i pracuje, a Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej uważa, że wszystko jest w porządku i nic nie trzeba korygować.

Zatem mamy rekomendację by wystąpić z dezyderatem do Ministra Finansów w zakresie oceny okoliczności, o których mówił nasz stały doradca pan Krzysztof Pater. Czy do takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Przechodzimy do punktu drugiego. Bardzo proszę przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 143 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie zmian w Kodeksie postępowania cywilnego w odniesieniu do przepisów dotyczących własności intelektualnej. Bardzo proszę, pan dyrektor Andrzej Vertun. Proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości Andrzej Vertun:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, w imieniu Ministra Sprawiedliwości podtrzymuję odpowiedź na dezyderat nr 143, udzieloną na ręce pani marszałek Witek przez Ministra Sprawiedliwości. Podsumowując istotę naszej odpowiedzi, postaram się przedstawić, używając oczywiście pewnych uproszczeń, ale mam nadzieję uplastyczniających sens i istotę tego, co chcieliśmy przekazać.

Autor, czy generalnie osoba, której przysługują prawa na dobrach niematerialnych, której sytuacja procesowa powinna być wzmocniona w ten sposób, że roszczeń wynikających, zmierzających do ochrony praw na dobrach niematerialnych dochodzić może nie tylko on, ale również w jego imieniu organizacja społeczna, w istocie nie decydują przepisy prawa procesowego. Znaczy, nie ustawa procesowa, nie w ustawie procesowej rozstrzygamy tę kwestię, czy pozycja osoby dochodzącej ochrony jej praw powinna być wzmocniona, tylko w istocie rozstrzygamy tę kwestię w ustawach czy w odniesieniu do praw, których ochronie te roszczenia mają służyć.

Jeżeli tak spojrzy się na tę sprawę, to oczywiście powstaje pytanie, czy rozszerzenie w art. 61, tej legitymacji dla organizacji pozarządowych do dochodzenia roszczeń, na wszystkie sprawy objęte postępowaniem w sprawach własności intelektualnej jest właściwe. W naszej ocenie nie jest właściwe.

Pokrótce spróbuję omówić poszczególne roszczenia, które rozpatrywane są w tym szczególnym postępowaniu. Mamy ochronę praw własności przemysłowej. Po pierwsze, chciałem zaznaczyć, że nawet gdyby nie pkt 4 w art. 61 § 1, to w istocie w ustawie Prawo własności przemysłowej znajduje się przepis, który poprzez odesłanie do postępowania w sprawach roszczeń pracowniczych z art. 294 ust. 2 ustawy Prawo o własności przemysłowej, który poprzez odesłanie do Kodeksu postępowania cywilnego i postępowania odrębnego w sprawach o roszczenia pracownicze przyznaje tę ochronę w postaci możliwości dochodzenia roszczeń przysługujących twórcom projektów wynalazczych czy innych chronionych praw własności przemysłowych przez organizacje pozarządowe. Odsyłam również do art. 462 k.p.c., w którym jest ta legitymacja.

Niemniej to odesłanie nie wystarczałoby na potrzeby ochrony praw własności przemysłowej, dlatego że istnieją poza ustawą Prawo własności przemysłowej inne jeszcze systemy ochrony praw twórców i wynalazców, które przy pozostawieniu, przy braku przepisu art. 61 § 1 pkt 4 nie byłyby wzmacniane przez tę legitymację organizacji pozarządowych. Chodzi o prawo europejskie i dwa rozporządzenia w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej w sprawie wzorów wspólnotowych. Również oznacza to, że poprzez wprowadzenie tego przepisu do k.p.c. wszystkie te roszczenia niezależnie od ustawy, na podstawie której, niezależnie od aktu prawnego, które definiują dobra i zakres ich ochrony, jeżeli chodzi o prawa własności przemysłowej, podlegają tej wzmocnionej ochronie poprzez możliwość dochodzenia roszczeń przez organizację pozarządową, oprócz oczywiście osoby, której te roszczenia przysługują.

Państwo w dezyderacie wyrażacie obawę, że poprzez to wąskie sformułowanie art. 61 § 1 pkt 4 nieodniesienie tej ochrony tylko i wyłącznie do ochrony praw własności przemysłowej niejako autorzy, czyli osoby, którym przysługują prawa autorskie regulowane ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie są objęte taką wzmocnioną ochroną, powiedzmy, swego rodzaju wsparcia ze strony podmiotów zbiorowych. W odpowiedzi na dezyderat staraliśmy się przedstawić, że nie do końca tak jest. Trzeba

zwrócić uwagę, że ustawa o ochronie praw autorskich i praw pokrewnych w art. 78 ust. 4 wprowadza możliwość dochodzenia roszczenia o ochronę autorskich praw osobistych. Nie mówimy tutaj o prawach majątkowych, ale praw osobistych przez stowarzyszenie twórców lub organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Oczywiście czyni to w szczególnej sytuacji, a mianowicie odnosi się to do sytuacji, w której uprawniony nie może dochodzić tej ochrony ze względu na śmierć, ta legitymacja przysługuje tylko po śmierci. Niemniej jednak ta ochrona jest, a to, że nie jest ona możliwa za życia twórcy wynika ze szczególnego rodzaju praw podlegających ochronie w tym trybie. Jest to autorska więź autora z utworem, czyli ściśle osobiste dobro, o którym, jak należy sądzić, twórcy ustawy wyszli z założenia, że powinien decydować sam twórca, czy zamierza go chronić, czy nie zamierza go chronić.

Natomiast jeżeli chodzi o prawa autorskie, prawa majątkowe, to owszem, nie ma przepisów ustawy o prawie autorskim, który by taką możliwość dochodzenia roszczeń przez organizacje społeczne przewidywał, ale nie można zapomnieć, że duży korpus praw autorskich, praw majątkowych jest objęty zbiorowym zarządzaniem, systemem zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi mają legitymację dochodzenia roszczeń służących ochronie autorskich praw majątkowych. Można powiedzieć, że ten sposób ochrony interesów autorów jest ekwiwalentny w stosunku do… Ten szczególny sposób ochrony autorskich praw majątkowych nieznany innym ustawom chroniącym dobra intelektualne jest niejako ekwiwalentem, nawet można powiedzieć, silniejszym instrumentem niż takie incydentalne dochodzenie poszczególnych roszczeń przez organizacje społeczne. Tak że jakby rozszerzenie tego, czy tej ochrony, w ustawie procesowej na prawa autorskie uważamy za zbyteczne.

Idąc dalej, jeżeli idzie o to postępowanie w sprawach własności intelektualnej, ochrona innych praw na dobrach niematerialnych, bo tej dochodzi się również w trybie odrębnego postępowania. W naszej ocenie, ze względu na otwarty katalog tych dóbr w istocie dopełniających, to co prawa ochrony praw własności przemysłowej i ochrony praw autorskich, trudno ocenić a priori czy jest potrzeba takiego wzmocnienia osób dochodzących tych roszczeń przez przyznanie legitymacji organizacjom społecznym.

Przechodząc do spraw własności intelektualnej w szerokim ujęciu, zapobieganie, zwalczanie nieuczciwej konkurencji, ustawa o zapobieganiu i zwalczaniu nieuczciwej konkurencji przewiduje już możliwość, relatywizując oczywiście do poszczególnych roszczeń, ochronę praw naruszonych czynami nieuczciwej konkurencji. Czyli uznajemy, że ustawodawca tworząc te ustawy właściwie skalibrował zakres ochrony, zakres pomocy, której organizacje społeczne mogą udzielać przedsiębiorcom przy dochodzeniu ich praw i zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Wreszcie ochrona dóbr osobistych w zakresie, w jakim dotyczy ona wykorzystania dobra osobistego w celu indywidualizacji reklamy lub promocji przedsiębiorcy, towarów lub usług, wreszcie ochrona dóbr osobistych w związku z działalnością naukową lub wynalazczą. W naszej ocenie rozszerzanie, to jest to o czym mówiłem, rozszerzanie i przyznawanie legitymacji organizacji, znaczy innej osobie niż ta, której przysługują chronione dobra, jest sprzeczne z istotą dóbr osobistych. Znaczy, to czy ochrona, czy chroni się dane dobro, czy jest to wreszcie pokłosie oceny samego pokrzywdzonego, czy samego poszkodowanego, czy doszło do naruszenia. Czyli dochodzenie przed sądem ochrony tych dóbr powinno należeć wyłącznie do osoby poszkodowanej, pokrzywdzonej, bo tylko ona w istocie jest zdolna ocenić, czy takie naruszenie miało miejsce.

Konkludując sens tej wypowiedzi, nie do ustawy procesowej, czyli nie w mocy Ministerstwa Sprawiedliwości jest ocena, czy ten zakres ochrony przyznanej w poszczególnych ustawach i niejako wyciągniętej przed nawias do Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli chodzi o prawo własności przemysłowej powinien podlegać wzmocnieniu przez przyznanie legitymacji organizacji społecznej.

Jeżeli chodzi o prawa autorskie, to jest ta wzmocniona ochrona. Jeżeli państwo uważacie, że nie jest wystarczająca, to wydaje się, że właściwym adresatem pytania w tej mierze powinno być ministerstwo kultury, które zawiaduje tym obszarem aktywności państwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję panu dyrektorowi. Petycję referowała pani przewodnicząca Urszula Augustyn. Proszę o pani stanowisko.

Poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję uprzejmie. Nie tylko odpowiedź na tę petycję jest naprawdę bardzo precyzyjna i bardzo wyczerpująca. Pan dyrektor to właśnie przed momentem udowodnił. Faktycznie precyzyjnie objaśnił, że niestety wartość intelektualna i przemysłowa, to mogą być i są zupełnie różne obszary. Jednakże jeszcze w sukurs przyszła nam także komisja senacka, która wcześniej zajmując się tym samym problemem, spowodowała w pewnym sensie, że w rozwiązaniach, które są rozważane w Ministerstwie Sprawiedliwości, np. wykreślenie tego zdania w art. 479 k.p.c. jest także rozważane, brane jest pod uwagę. Wydaje mi się, że z naszej strony wyczerpaliśmy wszystko to, co Komisja mogła zrobić i odpowiedź należy uznać za absolutnie wyczerpującą i na tym zamknąć petycję. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Równie pan Krzysztof Pater potwierdza, że ta odpowiedź jest pełna, szeroka i też rekomenduje przyjęcie odpowiedzi.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy są uwagi do rekomendacji? Także nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Dziękuję panu dyrektorowi.

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego MS Andrzej Vertun:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przechodzimy do kolejnego punktu. Proszę przedstawiciela Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 145 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie trybu rozpatrywania skarg dotyczących Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Krajowej Administracji Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej oraz Straży Granicznej.

Zastępca dyrektora Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Renata Leoniak:

Dzień dobry. Renata Leoniak zastępca dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, przedstawiona przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji odpowiedź na dezyderat nr 145 zawiera zarówno analizę przepisów prawnych, jak i praktykę stosowania tych przepisów w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, w Służbie Ochrony Państwa, w Krajowej Administracji Skarbowej, w Służbie Więziennej oraz w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Jak wynika z tej analizy, wszystkie resorty zgodziły się i stwierdziły, że obowiązujące przepisy są wystarczające i pełne. To znaczy, mówię tutaj o dziale VII Kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków, bo w zasadzie to są przepisy zasadnicze w oparciu, o które rozpatrywane są skargi. Jedyny wyjątek stanowi rozpatrywanie skarg zgłoszonych przez osoby osadzone. Jak wskazał Minister Sprawiedliwości, przepisy Kodeksu karnego wykonawczego oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, również jakby spełniają swoją rolę.

Przede wszystkim należy wskazać na takie podstawowe regulacje, czyli że wszystkie organy z urzędu muszą przestrzegać swojej właściwości rzeczowej i miejscowej, że Kodeks postępowania administracyjnego wskazuje wprost organy wyższego stopnia, które są właściwe do rozpatrzenia tych skarg. Takim dopełnieniem są też przepisy pragmatyczne, przykładowo w Policji jest to art. 6a ustawy o Policji, który wskazuje wprost organy wyższego stopnia, jeżeli chodzi o tę formację.

Zgodnie z art. 231, organ, który otrzymał skargę, a nie jest właściwym, musi ją w ciągu siedmiu dni przekazać do organu właściwego, informując o tym skarżącego. Wyjątek stanowi art. 232, który wskazuje, że organ właściwy do rozpatrzenia skargi może ją przeka-

zać do organu niższego stopnia, o ile ta skarga nie zawiera zarzutów dotyczących działalności organu, a skargę na pracownika można przekazać do załatwienia również jego służbowemu przełożonemu, z obowiązkiem zawiadomienia organu właściwego do rozpatrzenia skargi o sposobie jej załatwienia.

Teraz, przechodząc do praktyki stosowania tych przepisów prawnych, należy przede wszystkim zwrócić uwagę na to, że każda skarga wymaga indywidualnej oceny. Niejednokrotnie są też takie sytuacje, że o tym czy pismo jest skargą, czy wnioskiem decyduje jego treść a nie forma zewnętrzna i właśnie na organie spoczywa obowiązek ustalenia czy stanowi skargę, wniosek czy pismo procesowe.

Jeżeli chodzi o informacje przedstawione przez wszystkie resorty, to naprawdę rzeczywiście skala tych skarg, które zostały rozpatrzone niezgodnie z właściwością, one są naprawdę pojedyncze i na pewno nie uzasadniają, w naszej ocenie, zmiany przepisów prawnych. Odnotowaliśmy pojedyncze przypadki w Policji. Z przekazanych danych rzeczywiście taka sytuacja została stwierdzona w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Olsztynie w ramach kontroli przeprowadzonych przez wojewodę – takiej zewnętrznej kontroli. Ta kontrola, o której jest mowa w tej odpowiedzi, nie została jeszcze zakończona, tak że nie przedstawię informacji końcowych. Natomiast kontrola przeprowadzona w Rzeszowie w Komendzie Wojewódzkiej w Rzeszowie zakończyła się i nie stwierdzono takich przypadków.

Z informacji dodatkowych, takich na potrzeby tej Komisji, które przekazała Komenda Główna Policji, wynika, że od tego okresu, w którym udzielono odpowiedź, w wyniku kontroli wewnętrznych, a ich jest naprawdę dużo, bo średnio to jest 100 rocznie, które właśnie mają na celu ocenę dokonania rozpatrzenia jak rozpatrywane są skargi, stwierdzono, że doszło w zasadzie do dwóch takich przypadków, gdzie odnotowano, że rozpatrzył je organ niewłaściwy. Natomiast nie wpłynęło to na całość rozpatrzenia skargi, bo z przekazanej informacji nie wynika, żeby została tutaj jakby naruszona zasada obiektywizmu. Co do rozpatrzenia skargi, sposobu, nie było tutaj uwag.

Co tu jest jeszcze istotne? Szanowni państwo, może dodam, że w pozostałych służbach nie stwierdzono takich przypadków, żeby skargi zostały rozpatrzone przez organ niewłaściwy. Jedynie minister finansów wskazał, że do wyjątkowo rzadkich przypadków należy załatwienie spraw w jednostkach KAS skarg niezgodnie z właściwością. Natomiast nie mamy bliższych informacji w tym zakresie i nie zmienia to naszej ogólnej oceny.

Należy też zwrócić uwagę na kwestie nadzorcze. Z godnie z przepisami, które zapewniają właściwy nadzór nad rozpatrywaniem skarg, zgodnie z art. 258, 259 k.p.a. kwestia przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków poddawana jest nadzorowi i kontroli przez organy wyższego stopnia i ta kwestia jest też omawiana podczas kontroli, podczas odpraw, podczas różnych spotkań organizowanych … Policji, bo wiadomo, że Policja tutaj jest kluczowa z racji liczby wpływających skarg. W ubiegłym roku było to ponad 19 tys., stąd jakby dokłada się szczególnej uwagi, żeby rzeczywiście te przepisy były przestrzegane i żeby nie zostało zachwiane zaufanie obywateli do formacji.

Podsumowując, podtrzymujemy stanowisko, że obowiązujące przepisy są wystarczające, nie wymagają zmiany i ze swojej strony możemy po prostu zapewnić zwrócenie uwagi na ich przestrzeganie, żeby one rzeczywiście były stosowane i żeby nie było takich sytuacji, jak była wskazana w petycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję, pani dyrektor. Petycję referował pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Pan poseł uczestniczy zdalnie i rekomenduje przyjęcie odpowiedzi. Podobnie nasz stały doradca pan Krzysztof Pater także ocenia, iż odpowiedź jest wyczerpująca i rekomenduje jej przyjęcie.

Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Czy wobec rekomendacji są zastrzeżenia? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Dziękuję pani dyrektor. Dziękujemy.

Przechodzimy do kolejnego punktu. Ponownie proszę przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości o przedstawienie odpowiedzi. Tym razem na dezyderat nr 146 w sprawie zmian w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. Kto z Ministerstwa Sprawiedliwości?

Witamy. Niestety nie słyszymy pani. Według naszych informacji ma pani włączony mikrofon, ale niestety zupełnie pani nie słyszymy. Nie działa. Sekretariat sugeruje, żeby pani ponownie się zalogowała, bo być może wówczas odblokuje się również mikrofon. Poprosimy o ponowne zalogowanie.

Główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości Bożena Radziszewska-Destońska:

Dzień dobry. Czy teraz już mnie słychać?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak, teraz panią słyszymy i widzimy panią nawet podwójnie. Jeżeli pani może wyłączyć ten pierwszy obraz – mamy podwójny obraz. Jest, wszystko dobrze, proszę o przedstawienie odpowiedzi.

Główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Karnego MS Bożena Radziszewska-Destońska:

W takim razie cieszę się, że już wszelkie trudności techniczne…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przeszkody techniczne pokonane, przechodzimy do ad rem.

Główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Karnego MS Bożena Radziszewska-Destońska:

Dzień dobry państwu. Prokurator Bożena Radziszewska-Destońska, Ministerstwo Sprawiedliwości Departament Legislacyjny Prawa Karnego. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałabym podtrzymać wyrażone pisemnie stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości w przedmiocie zapytania objętego dezyderatem nr 146 … w sprawie zmian 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, które zostały objęte petycją i dotyczą zmiany art. 101 § 1 i 1a Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, jak również wskazania czy Ministerstwo Sprawiedliwości planuje modyfikację kwestionowanych przepisów. Właśnie tytułem przypomnienia, petycja obejmowała zmianę art. 101 w zakresie w jakim § 1 tego artykułu zawiera sformułowanie „lub opiekuna prawnego”, gdyż w ocenie wnoszącego petycję opiekun jest również przedstawicielem ustawowym. Z kolei pkt 2 zawierał propozycję zmian uaktualnienia odesłań zawartych w § 1a art. 101 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Przechodząc do stanowiska w zakresie konkretnych punktów, chciałabym podtrzymać pozytywne stanowisko w zakresie pkt 2, a negatywne w zakresie pkt 1. Teraz po kolei, bo zaczęłam od pozytywnego, żeby wyrazić, jak zostało to szeroko przeanalizowane w Ministerstwie Sprawiedliwości, ale niestety analiza ta w zakresie postulatu wyrażonego w petycji w pkt 1 nie dała pozytywnych efektów. Wiemy, iż art. 101 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia przyznaje prawo do złożenia wniosku o uchylenie prawomocnego mandatu karnego przedstawicielowi ustawowemu i opiekunowi prawnemu ukaranego. Zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym przedstawiciel małoletniego i ubezwłasnowolnionego całkowicie jest również jego opiekunem prawnym, to nie ulega wątpliwości, i w myśl tych regulacji wydawałoby się, że przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, które przywołują sformułowanie „przedstawiciel ustawowy” i „opiekun prawny” mogą stanowić zbędne powtórzenie. Niemniej jednak w ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości rekomendowane jest pozostawienie aktualnego brzmienia tego przepisu, gdyż w określonych przypadkach to sformułowanie „opiekun prawny” mogłoby mieć zastosowanie m.in. do cudzoziemców, co również zostało podniesione w opinii Biura Legislacyjnego Sejmu. Zgadzamy się z tą opinią, w której została w sposób bardzo szczegółowy wskazana kwestia możliwości zastosowania tego określenia „opiekun prawny” w przypadku cudzoziemców. Nie możemy tutaj wykluczyć sytuacji, w których możliwość zastosowania sformułowania „opiekun prawny” musiałaby być weryfikowana w oparciu o prawo międzynarodowe prywatne i w odniesieniu do prawa obcego. W związku z czym mogłoby to sformułowanie „opiekun prawny” być odmiennie interpretowane niż przedstawiciel ustawowy. W tej sytuacji, również zważywszy, że to określenie „opiekun prawny” jest przywołane także w § 1b art. 101 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczeniach, tożsamą modyfikacją musiałby być objęty

też ten przepis, a w sytuacji gdy reguluje on możliwość uchylenia prawomocnego mandatu karnego w każdym czasie również na wniosek opiekuna prawnego, ale przewiduje taką możliwość w przypadku, gdy wynika to z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską, byłoby to ze wszech miar niezasadne.

Podkreślenia także wymaga to, że Ministerstwo Sprawiedliwości dotychczas nie otrzymywało jakichkolwiek sygnałów dotyczących wątpliwości przy stosowaniu tego przepisu. Mając na względzie, że jest to zmiana nieporządkowa, jak to zaznaczono w petycji, a zmiana merytoryczna, która by zawęziła krąg podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o uchylenie prawomocnego mandatu karnego, tutaj, co słusznie zostało podkreślone w opinii biura legislacyjnego, to uprawnienie, które jest obecnie przyznane w art. 101 nie ogranicza praw innych stron w postępowaniach w sprawach o wykroczenia. Wydaje się, że zasadne jest pozostawienie aktualnego brzmienia art. 101 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Petycję referował pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Pan poseł Wojciechowski rekomenduje przyjęcie odpowiedzi. Podobnie pan Krzysztof Pater rekomenduje przyjęcie odpowiedzi, wskazując, iż odpowiedź szczegółowo wyjaśnia kwestie podniesione w dezyderacie i pan Krzysztof Pater podziela opinie zawarte w odpowiedzi.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy są uwagi wobec rekomendacji by przyjąć odpowiedź Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 146? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Dziękujemy pani dyrektor.

Główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Karnego MS Bożena Radziszewska-Destońska:

Prokurator Bożena Radziszewska-Destońska. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękujemy. Przechodzimy do kolejnego punktu. Ponownie proszę przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości. Tym razem o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 149 w sprawie zmian w Kodeksie postępowania cywilnego oraz w ustawie z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych. Bardzo proszę, pan Maciej Klonowski.

Naczelnik wydziału Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości Maciej Klonowski:

Dzień dobry. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, również w tym przypadku Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje w całej rozciągłości odpowiedź, jakiej udzieliło na dezyderat nr 149.

Jeżeli chodzi o treść dezyderatu, oczywiście chciałbym tutaj na wstępie zaznaczyć, że poruszony jest tam szereg kwestii dosyć szczegółowych, więc postaram się w sposób możliwie syntetyczny to przedstawić.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak, mamy odpowiedź na piśmie, więc odpowiedź pełną, czyli teraz gdyby pan zechciał wyeksponować właśnie te najistotniejsze kwestie i konkluzje.

Naczelnik wydziału Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego MS Maciej Klonowski:

Generalnie oczywiście propozycje dotyczą szeroko rozumianej egzekucji sądowej, są to obszary procedury cywilnej przepisów k.p.c. i zagadnień związanych z ustawą o kosztach komorniczych. Oczywiście mamy pełną świadomość, że zakres swobody regulacyjnej ustawodawcy jest bardzo szeroki, zwłaszcza w kwestiach właśnie szczegółowych, technicznych, a takich dotyczy projekt złożony przez wnoszącego petycję. Oczywiście możliwe jest eksponowanie pewnych akcentów, pewnych wartości czy to właśnie bardziej dających większą swobodę organowi egzekucyjnemu, czy to w większym stopniu oddającym pole wierzycielowi, względnie ewentualnie też kształtujący system kosztowy w sposób mniej lub bardziej oczywiście restrykcyjny.

Natomiast Ministerstwo Sprawiedliwości ma świadomość tego, że znaczna część tutaj poruszanych przepisów, to jest efekt nowelizacji dokonywanych przez obecny rząd. Ma świadomość tego, że to był pewien model, który został wybrany w sposób celowy. Z jednej strony te zmiany są następstwem ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, ustawy z 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych i wreszcie, też dużej ustawy reformującej Kodeks postępowania cywilnego z 4 lipca 2019 r. Oczywiście to były wszystko przemyślane, systemowe zmiany. Mamy świadomość, że pewne rzeczy mogą wymagać korekty, ale są to korekty raczej niewielkie, a nie o charakterze powiedzmy zmieniającym te akty prawne systemowo czy też odwracającym aksjologię. I to dotyczy właśnie tych szczegółowych zagadnień dotyczących k.p.c., art. 763^3 jest do pewnego stopnia przeniesieniem rozwiązań, które wcześniej funkcjonowały w ustawie … egzekucji.

W naszej ocenie nie ma sensu tutaj szczegółowo eliminować tego przepisu z powołaniem na stosowanie odpowiedniej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego. Przepis ten realizuje swoją rolę. Co więcej, właśnie specyficzne, odrębne określenie w części trzeciej zasad kontynuacji prowadzenia przez komornika egzekucji ma swoje uzasadnienie chociażby wobec docierających do ministerstwa sygnałów, w tym z sądów warszawskich, że wierzyciele próbują obchodzić przepisy dotyczące utrwalenia właściwości miejscowej komorników. Sądy temu zjawisku przeciwdziałają właśnie w oparciu o art. 763^3 § 2 właśnie dokonującego wykładni …, a więc ten przepis spełnia swoją rolę systemową.

Jeśli chodzi o art. 801 §4, to są zagadnienia dosyć szczegółowe. Mamy świadomość tego, że tutaj pewne obligatoryjne wysłuchanie wierzycieli w wielu wypadkach jest zbędne. W związku z czym też procedowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości projekt ustawy zmieniającej k.p.c., który już był poddany uzgodnieniom, opiniowaniu i konsultacjom publicznym, i który to proces powoli się kończy, uwzględnia pewne uelastycznienie instrumentów pozostających wręcz u komornika sądowego. To samo dotyczy art. 804^2 § 2 i 3, to są kwestie techniczne. Wnoszący petycję sugeruje zamiany sformułowań „uprawniony" na „wierzyciel". W naszej ocenie właśnie projekt UD153 też przewiduje zmianę pojęciową na pojęcie „wnioskodawca". W naszej ocenie jest to właściwsze sformułowanie. Właśnie ten przepis dotyczy ewentualnej odmowy wszczęcia egzekucji, więc ciężko mówić o wierzycielu, kto właśnie nie wykazał swojej, że tak powiem, wierzytelności, raczej posłużymy się tu formalnym zwrotem „wnioskodawca".

Również nie jest zasadnym postulat odnoszący się do art. 835^1. Ten przepis też został wprowadzony do Kodeksu postępowania cywilnego stosunkowo niedawno. Jego wprowadzenie było celowym, świadomym, przemyślanym zabiegiem. Jest sformułowany w sposób elastyczny, który pozwala organami egzekucyjnemu w odpowiedni sposób zarządzać tak postępowaniem jak i środkami, które do niego trafiają. Nie jest w związku z czym konieczne bezwzględne pogodzenie tego przepisu z art. 808 §1 w zakresie przekazywania środków na rachunek depozytowy. W wielu wypadkach może to być niecelowe, ponieważ wątpliwości, które wyjaśnia komornik, mogą być usunięte w ciągu kilku, kilkunastu dni i nie ma potrzeby deponować środków w tym momencie. Jednocześnie ten przepis jest ściśle i systemowo powiązany z art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych i też stanowi pewną podstawę dla komornika, żeby nie ponosić tutaj odpowiedzialności z tytułu odsetek za nieprzekazane środki, kiedy istnieje wyższa potrzeba zbadania czy faktycznie środki, które zostały wyegzekwowane, powinny zostać przekazane wierzycielowi, czy też mogą to być środki pochodzące ze źródeł wolnych od zajęcia. Dotyczy to w szczególności przypadków, kiedy komornik zajął rachunek bankowy dłużnika, a następczo okazało się, że były to środki pochodzące właśnie ze środków, które nie podlegają zajęciu, np. świadczenia 500+. Tego typu sytuacje zdarzają się często. Jest to łatwe do wykazania, a nie zawsze ta komunikacja między komornikiem a bankiem jest wystarczająca. Niekiedy to dłużnik musi interweniować, zwrócić uwagę komornika na to, że te środki jako niepodlegające egzekucji nie powinny być przekazywane. Wyjaśnienie tego wymaga czasami po prostu przedłożenia wyciągu z rachunku bankowego z historii, ale nie jest potrzebne deponowanie w tym krótkim czasie tych środków na rachunku depozytowym Ministra Finansów. W naszej ocenie ten postulat jest nieuzasadniony.

Zaproponowano również zmiany dotyczące licytacji ruchomości. Postulat sprowadza się do tego, żeby obwieszczenie umieszczać na stronie internetowej właściwego sądu rejonowego, i zmiany podobnie w art. 945 §2 również na stronie internetowej sądu. W naszej ocenie nie jest to potrzebne. Obecnie istnieje dużo bardziej efektywny instrument służący powiadamianiu tak stron, jak i innych podmiotów zainteresowanych czy w ogóle społeczeństwa o tym, że podejmowane są jakieś czynności, zwłaszcza licytacji, która ma przecież charakter publiczny, a tym miejscem jest strona internetowa Krajowej Rady Komorniczej. Jednocześnie to Krajowa Rada Komornicza jest dysponentem obecnie funkcjonujących systemów teleinformatycznych, które umożliwiają elektroniczną licytację ruchomości, który to instrument został niedawno wprowadzony w ubiegłym roku właśnie z inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości. Ta strona KRK w odbiorze społecznym osób, które są zainteresowane, jest właściwym źródłem do pozyskiwania informacji o pewnych czynnościach. Oprócz tego, nadal obowiązuje, został pozostawiony nieco archaiczny, ale tradycyjnie przyjęty, sposób powiadamiania na tablicy ogłoszeń sądu. O tych ogłoszeniach informacja też jest zawierana przez administrację sądu, podawana do wiadomości komornika, następczo też innych podmiotów, jak długo, w jakim okresie było to ogłoszenie wywieszone.

Dorzucenie do tego pakietu, już tak rozbudowanego, jeszcze strony internetowej sądu, mogłoby powodować komplikacje, ponieważ angażowałoby informatyków, a to byłyby dodatkowe czynności. Należałoby oznaczać, kiedy pojawiło się dane ogłoszenie, czy na pewno wisiało 14 dni itd., itd. Byłoby to zbędne obciążenie dla administracji sądowej, zwłaszcza wobec i tak rozbudowanego systemu ogłoszeń, który, w naszej ocenie, spełnia swoją funkcję. Raczej należałoby się z pewnych form bardziej archaicznych wycofywać, aniżeli rozbudowywać te systemy ogłoszeń. Strona KRK, jak wspominałem wielokrotnie, jest w zupełności wystarczająca, aby spełniać swoje funkcje informacyjne i sprzyjać też jawności zewnętrznej postępowania egzekucyjnego.

Jeśli chodzi o przepisy zmian w ustawie o kosztach komorniczych, też odniosę się do nich pokrótce, co do najistotniejszych punktów. Generalnie oczywiście model ustawy o komornikach sądowych został ukształtowany w taki sposób, aby z jednej strony wprowadzać pewne elementy, gdzie opłaty pobierane są obligatoryjnie, co sprzyja zagwarantowaniu tego, że wszystkie strony postępowań traktowane są na równych zasadach i przez komorników sądowych nie są też podejmowane czynności, które zagrażałyby spójności systemu. Ustawa ta w jakiejś mierze stanowiła reakcję na poprzedni stan prawny, obowiązujący na gruncie pod rządami ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, kiedy to odnotowano też bardzo niepokojące zjawisko jakim było powstawanie hurtowni komorniczych. Były to kancelarie komornicze, które stale współpracowały z wierzycielami hurtowymi. Takie było pojęcie. Chodzi tu o dużych wierzycieli instytucjonalnych, nierzadko dysponujących pakietami dziesiątek czy setek tysięcy wierzytelności.

Oczywiście w takich sytuacjach komornik zamiast być organem państwa, stawał się klientem tej kancelarii, po prostu jakby jej przedłużeniem. System ten został wraz z reformą komorniczą zlikwidowany i też pewnym jego odzwierciedleniem były nowe rozwiązania na poziomie kosztowym, które zapobiegają np. nieuczciwej konkurencji między samymi komornikami czy też preferowaniu określonych wierzycieli. Nie ukrywam, że tutaj jest nam dobrze wiadome z własnych doświadczeń nadzorczych i także z informacji pochodzących od samorządu komorniczego, że głównym elementem nacisku przez takich wierzycieli masowych i tym źródłem współpracy były np. tzw. pakiety, że komornik obiecał takiemu wierzycielowi, że jedna sprawa i zaliczki, jakieś tam wydatki, to nie będzie wyższy koszt niż określony poziom, albo że komornik będzie tymczasowo finansował np. pewne czynności związane z wysyłką korespondencji, z zapytaniami itd. Oczywiście to leżało w interesie takiego wierzyciela masowego, który dysponując dużym portfelem, on powiedzmy w tym momencie nawet kilkuzłotowe koszty tnąc uzyskiwał korzyści skali. Natomiast oczywiście komornik korzystając z tego, że dostawał dużo spraw, pewien pakiet, też miał wzmocnioną pozycję.

Rozwiązania w ustawie o kosztach komorniczych przecięły tego typu instrumenty. Jednym z nich jest właśnie art. 7 ust. 1, który jest tutaj kontestowany, a został on skonstruowany właśnie w taki sposób, żeby celowo ustanawiać regułę, że obowiązkowe jest

uzależnianie dokonania czynności od uzyskania zaliczki przez komornika, a nie, że jest to fakultatywne, bo mamy już także w obecnym stanie prawnym sygnały, że niektórzy komornicy próbują się z tego wyłamywać. Zarówno orzecznictwo, jak i doktryna właśnie świadomie interpretują ten przepis, jako obowiązek pobrania zaliczki dla uniknięcia pewnych nieuczciwych działań.

Te kwestie również przekładają się na pozostałe zagadnienia. Art. 14 ust. 5, który jest tutaj kontestowany, właśnie odnosi się do wcześniejszych ustępów związanych właśnie z obligatoryjnością, odpłatnością pobierania właśnie opłat za udzielenie informacji, właśnie też pewnego mechanizmu, który został tu szerzej opisany. Naszym zdaniem nie jest celowe odstępowanie od niego. To samo dotyczy też zagadnień związanych – tutaj przeskoczę – właśnie z art. 29 ust. 6, gdzie znowu celowo zwolniono od kosztów gminy, które działają w oparciu również o ustawę o finansach publicznych, mają obowiązek prowadzenia egzekucji. Często wiąże się to z pewnymi kosztami, gdyby musiały ponosić koszty, w takim przypadku po prostu powstałyby tu pewne konflikty, generalnie, pewne dodatkowe problemy po stronie gmin.

Już kończąc, pragnę też zwrócić uwagę, że jeśli chodzi o art. 21, to tutaj te postulaty są częściowo uwzględnione i znalazły się w projekcie UD169 procedowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Jeśli chodzi o postulat zmiany art. 29 ust. 1, nie ma możliwości uznania tego postulatu, albowiem nie jest możliwe i nie byłoby prawidłowe legislacyjnie odniesienie się do przepisów ustaw już uchylonych. Zresztą te pominięcia 823 już występowały na gruncie art. 49 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Kończąc, proszę o przyjęcie odpowiedzi. W naszej ocenie, postulaty petycji są tylko w ograniczonym zakresie uzasadnione i stosowne zmiany w tym zakresie są już procedowane w dwóch projektach ministerialnych.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękujemy. Petycję referował pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Pan poseł rekomenduje przyjęcie tej odpowiedzi.

Czy pan Krzysztof Pater zechciałby przedstawić swoje stanowisko? Poproszę.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Rekomenduję przyjęcie odpowiedzi. Odpowiedź jest bardzo wyczerpująca. Dokonane są analizy każdego z tych postulatów i podzielam pogląd zawarty w odpowiedzi.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Czy wobec rekomendacji są jakieś uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź. Dziękujemy panu.

Naczelnik wydziału Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego MS Maciej Klonowski:

Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Przechodzimy do kolejnego punktu. Proszę przedstawiciela Ministra Sportu i Turystyki o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 151 skierowany do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie zmiany art. 24 ust. 6 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.

Główny specjalista do spraw legislacji w Departamencie Turystyki Ministerstwa Turystyki i Sportu Sławomir Skrzydlewski:

Dzień dobry państwu. Sławomir Skrzydlewski, Departament Turystyki Ministerstwa Sportu i Turystyki. Chciałem w imieniu ministerstwa podtrzymać odpowiedź na dezyderat nr 151 zawartą w piśmie z 9 grudnia 2021 r. Pokrótce przypomnę czego dotyczy ta kwestia. Chodzi o odesłanie do ustawy o usługach turystycznych, która zmieniła nazwę po wdrożeniu do systemu prawnego tzw. dyrektywy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach rozpadła się tak naprawdę na dwie ustawy: na ustawę o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych i na ustawę o usługach hotelarskich oraz o usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych. W związku

z tym ustawa o usługach turystycznych od 1 lipca 2018 r., od momentu wejścia w życia tej ustawy, zmieniła nazwę na ustawę o usługach hotelarskich i usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.

Dezyderat mówi o tym, że należałoby dostosować tę nazwę do nowej nazwy ustawy. Natomiast my uważamy, że przepis, który funkcjonuje przy tym przepisie, przepis nr 2, który jasno informuje, że ustawa o usługach turystycznych aktualnie nosi nazwę ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek, przewodników turystycznych jest wystarczający i zgodny z zasadami techniki legislacyjnej. W związku z tym uważamy, że nie jest konieczne dokonanie tej zmiany.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Referowałem tę petycję, myślę, że kwestie zostały jasno pokazane. Myślę, że nie musi to być niezwłocznie, ale dobrze, żeby tak się stało. Odpowiedź wskazuje, że nie wiadomo kiedy ewentualnie będzie wprowadzona ta zmiana. Myślę, że ze strony Komisji wykonaliśmy co do nas należało. Wskazaliśmy potrzebę takich działań, aby uporządkować to uregulowanie i dlatego rekomenduję przyjęcie odpowiedzi.

Czy ktoś z państwa chciałby wobec tej odpowiedzi zabrać głos? Nie słyszę. Czy są uwagi wobec rekomendacji? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Dziękujemy panu.

Przechodzimy do kolejnego punktu. W kolejnym punkcie mam za zadanie przedstawić petycję w sprawie zmiany art. 56 w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Petycja jest w sposób dwojako liczna, ale dotyczy dość, powiedziałbym, skomplikowanej kwestii, mianowicie sposobu dokonywania rozwodu. W petycji wnoszący petycję postuluje, aby w sytuacji gdy małżonkowie są zgodni co do decyzji o rozwodzie i nie mają wobec siebie roszczeń o uznanie drugiej strony winnym, a przy tym nie mają małoletnich dzieci, by rozwód mógł być przeprowadzany w oparciu o oświadczenie składane przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego albo przed notariuszem. W zasadzie jest to cały postulat, ale właśnie tak jak mamy świadomość, jest to postulat dotyczący kwestii dość kluczowej, węzłowej.

Ekspert Biura Analiz Sejmowych potwierdza, że petycja spełnia wymogi, że jest zgodna z ustawą o petycjach. Następnie dokonuje szczegółowej analizy kontekstu prawnego rozwiązywania małżeństwa. W konkluzji pan dr Rafał Dubowski stwierdza, iż uznaniowy jest charakter kodeksowej przesłanki, która stanowi podstawę orzekania o rozwodzie, a zatem przesłanki zupełnego i trwałego rozkładu pożycia małżeńskiego. Wskazuje także, iż podobne projekty pojawiały się już wcześniej i wyrażały właśnie tego typu postulaty uproszczenia procedury rozwodowej.

Wnoszący petycję wskazuje, iż oprócz tego, że dla osób, które chcą tego rozwodu, bardzo odblokuje to sądy, w których te procedury są długotrwałe. W sytuacji, kiedy właśnie nie ma roszczenia stwierdzenie winy jednej ze stron i nie ma małoletnich dzieci, to tego typu sprawy mogłyby i powinny być przeprowadzane w takim trybie właśnie mediacyjnym, ugodowym, w oparciu o porozumienie zainteresowanych małżonków. Ekspert wskazuje, że wobec wcześniej składanych projektów formułowane były zarzuty dotyczące niezgodności z konstytucją, w szczególności z art. 18 Konstytucji. Ekspert wskazuje jednak, że podobne zarzuty mogą być podnoszone do tego projektu, gdyby on był skierowany do prac legislacyjnych. Wskazuje też, że istnieją racjonalne argumenty wskazujące, że taka ustawa nie jest wykluczona ze względów konstytucyjnych.

Gdyby Komisja, pisze ekspert, zdecydowała się przygotować projekt realizujący postulaty zawarte w petycji, należałoby w szczególności wprowadzić przepisy, które przesądzałyby, iż w razie rozwiązania małżeństwa przez rozwód na podstawie zgodnych oświadczeń małżonków w zakresie winy za rozkład pożycia następowałyby takie skutki, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy, gdyż art. 57 § 2 Kodeksu rodzinnego dotyczy zaniechania skutków orzekania o winie przez sąd. Byłoby to o tyle istotne, iż określenie winy ma wpływ na zakres obowiązku alimentacyjnego rozwiedzionych małżonków. Ponadto wprowadzenie postulowanych rozwiązań może wymagać odpowiednich zmian m.in. w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawie Prawo o notariacie. To tyle co do petycji.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Czy pan Krzysztof Pater zechciałby przedstawić swoje stanowisko w sprawie petycji?

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Przepraszam, czasami jest poślizg. To znaczy, jest to rozwiązanie bardzo systemowe i to co mi przed posiedzeniem Komisji się nasunęło, gdyby Komisja chciała kontynuować ten wątek, to przede wszystkim potrzebna byłaby kompleksowa analiza ze strony Prezesa Rady Ministrów dotycząca oceny zalet i wad proponowanego rozwiązania. Ono jest bardzo uproszczone, dlatego, że tam te propozycje, że tam jest kwestia… To nie jest tylko problem małoletnich dzieci w określonych sytuacjach rodzinnych, może to dotyczyć także choćby dorosłych dzieci. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zatem rekomendowałbym wystąpienie z dezyderatem do Prezesa Rady Ministrów o ocenę postulatów, przy czym właśnie ta ocena powinna być dokonana co najmniej przez dwóch ministrów, czyli ministra rodziny i ministra sprawiedliwości. Dlatego uważam, że dezyderat powinien być skierowany do Prezesa Rady Ministrów. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, iż Komisja podjęła taką decyzję. Dziękuję.

Proszę panią przewodniczącą Urszulę Augustyn o przejęcie prowadzenia.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do punktu ósmego. W tym punkcie mamy rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie ochrony wolności obywatelskich. Petycję przedstawia pan przewodniczący Jacek Świat. Bardzo proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Szanowni państwo, przed nami petycja złożona przez osobę fizyczną. Wnioskodawca proponuje przyjęcie „Ustawy Wolnościowej” i zmiany ustawy Kodeks karny. Propozycja ma trzy części. Pierwsza, to jest bardzo obszerna preambuła odwołująca się do polskiej tradycji wolności i nadająca wszelkim formom ograniczenia różnych form wolności … ma szczególne znaczenie. Mówi się więc, że wolność jednostki jest najwyższą wartością, wymieniając tutaj przeróżne wolności: wolność słowa, wolność wyboru, wolność decydowania o ciele itd. Na koniec jest sformułowanie: „jedyne formy czasowego ograniczenia wolności obywatelskich mogą być dokonane w oparciu o Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej”. Mamy tutaj do czynienia z bardzo istotną niespójnością, ponieważ w pewnym sensie ta preambuła, ta ustawa ustawia się ponad Konstytucją, a tak nie jest. To właśnie Konstytucja decyduje o zakresie naszych wolności i powinności obywatelskich, i wszystkie ustawy jakie w Polsce funkcjonują powinny być zgodne z Konstytucją. Takie jest przynajmniej domniemanie, a jeśli są wątpliwości, to od tego rozstrzygnięcia jest Trybunał Konstytucyjny. Cała konstrukcja tej preambuły, taka bardzo patetyczna, w moim przekonaniu, jest jednak wadliwa prawnie.

Następna część, to są dwa paragrafy, które mówią o penalizacji przestępstwa przeciwko wolności, wolnościom obywatelskim. Nie za bardzo wiadomo właściwie o co w tym chodzi, w jaki sposób, o jakich przypadkach mówi autor petycji, jakie formy tego ograniczenia wolności mogłyby być, które nie są już dzisiaj penalizowane w Kodeksie karnym czy w innych przepisach. Ponieważ np. kto publicznie nawołuje do trwałego pozbawienia, ograniczenia którejkolwiek z wolności obywatelskich obywateli polskich, określonej grupie społecznej czy jednostki, podlega karze pozbawienia wolności. Tego typu zapisy przecież istnieją już w różnej formule, a więc te dwa zapisy wydają mi się też chybione.

Wreszcie trzecia część, która proponuje uchylenie §2 w art. 135 Kodeksu karnego. Treść artykułu dotyczy znieważenia prezydenta RP oraz uchylenia art. 196 Kodeksu karnego. Ten artykuł dotyczy obrazy uczuć religijnych czy znieważenia przedmiotów kultu, miejsc kultu. Co więcej, autor proponuje by ogłosić amnestię dla wszystkich, którzy z tych paragrafów zostali skazani. Jeśli chodzi o art. 135, a szczególnie jego §2, to takich spraw w ostatnich latach można byłoby policzyć na palcach jednej ręki i nie wiem czy ktokolwiek w tej chwili jest skazany.

Natomiast jeśli chodzi o art. 196 warto zauważyć ciekawą historię, mianowicie w latach 2016-2017 takich spraw rocznie było zgłaszanych około 50, one niemal wszystkie trafiają do sądu. Natomiast w ostatnich dwóch, trzech latach ilość tych spraw rośnie, bo w 2019 r. było takich spraw zgłoszonych 80, w 2020 r. takich już było 130, mniej więcej 1/3 z tych zgłoszonych spraw zostało przyjętych do rozpatrzenia. Oczywiście nie mam statystyki tych prawomocnych wyroków, ale to też zawsze jest ze sporym, nawet czasem paroletnim opóźnieniem. W każdym razie, jeżeli chodzi o art. 196, to widzimy, że jest pewien problem społeczny. Może nie jakiś bardzo dominujący, ale rzeczywiście budzący pewien niepokój.

Wiemy, że przepisy z art. 135 i 196 budzą pewne emocje. Jednak trzeba pamiętać, że Trybunał Konstytucyjny stwierdził zgodność z Konstytucją §2 w art. 135 – to orzeczenie zapadło w 2011 r., a więc już wiele lat temu. Trzeba też pamiętać, że autor właściwie nie uzasadnia dlaczego postuluje likwidację tych artykułów i właściwie czemu miałoby to służyć. Tego nie wiemy, nie stoi za tym żadna konkretna argumentacja.

Oczywiście jest tak, jak wspomniałem, że te artykuły zawsze budziły pewne emocje, budzą i pewnie będą budzić. Natomiast dyskusja nad nimi, to jest trochę inny temat. Tutaj mówimy o projekcie ustawy wolnościowej, a więc o pewnym pakiecie, o pewnej konstrukcji prawnej, którą nam autor zaproponował i która to konstrukcja nie została w żaden sposób rzetelnie uzasadniona, a w dodatku, jak łatwo wykazać, ma ogromne luki prawne.

Podzielając troskę autora o polski system prawny, sugeruję żeby szczegółowymi sprawami zainteresował np. posłów z Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, bo nie widzę możliwości, żeby nasza Komisja tutaj cokolwiek z tą dziwaczną ustawą, z dziwacznym projektem, dalej mogła zrobić. Wnioskuję o nieuwzględnianie żądania.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w tym temacie? Nie słyszę.

Panie przewodniczący, jeśli mamy zainteresować komisję praw człowieka, to może opinia naszej Komisji albo przekazanie petycji, albo opinia? Jak to się odbywa? Opinia do komisji. Panie przewodniczący, bardzo pana proszę o rekomendację.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Znaczy dostaliśmy do ręki pewien pakiet, pewną całość, pewną konstrukcję, z którą właściwie nie wiadomo co zrobić, ponieważ ona jest bardzo dziwaczna, a jednocześnie bardzo słabo, znaczy praktycznie, w ogóle nieuzasadniona. Nie uchylam się przed dyskusją, tylko czemu one miałyby służyć, w jakim kierunku zmierzać? O co mielibyśmy kogokolwiek pytać, skoro nie dostaliśmy od autora petycji żadnych pytań? Stąd moja bezradność i wniosek, żeby jednak sprawy nie uwzględniać.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jest innego zdania? Nie widzę. Czyli nie uwzględniamy żądania zawartego w treści petycji. Dziękuję bardzo. W ten sposób zakończyliśmy punkt ósmy.

Przechodzimy do punktu dziewiątego. Tutaj także głos zabierze pan przewodniczący Jacek Świat, a rozpatrywać będziemy petycję w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Czy pan przewodniczący zechce? Bardzo proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Proszę bardzo. Kolejna petycja złożona przez osobę fizyczną. Autor wnioskuje nowelizację ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej, w której proponuje nam sześć zmian. Zmiany te zmierzają do uspołecznienia działań IPN, a więc, szczególnie w kwestii edukacji poprzez obligatoryjną współpracę z organizacjami samorządowymi. Zmierza też do zwiększenia sejmowej kontroli nad IPN czy zwrócenia uwagi IPN, czy wzmocnienia pracy IPN nad przejawami publikacji w złym świetle przekazującym Polskę.

Jest to dość nietypowa sytuacja, ponieważ uzasadnienie projektu w dużej części dotyczy krytyki jednej z publikacji i to terenowego oddziału IPN. Wydaje się, że przekładanie krytycznej oceny jednej, drobnej publikacji na działalność całego Instytutu jest cokol-

wiek przesadzone. Poza tym, niestety sugeruje, że autor w tej petycji w dużym stopniu chce załatwić swoje prywatne sprawy, a nie interes ogólny.

Autor dość krytycznie odnosi się generalnie do działalności edukacyjnej Instytutu Pamięci Narodowej, krytykuje te działania, przy czym, tu już od razu mamy problem, bo przecież nasza Komisja nie jest w stanie odnieść się do tego. Trzeba przypomnieć, że priorytety i metody działania IPN zależą głównie od prezesa, a przecież prezes, kandydatura prezesa jest oceniana i rekomendowana przez Sejm oraz zatwierdzana przez Senat. Obecny prezes na przykład przykłada ogromną wagę do wykorzystania potencjału technologii cyfrowych, co zresztą zapowiadał w przesłuchaniach przed wyborem, co zresztą jakby koresponduje z jednym z postulatów autora petycji, ale to się właśnie dzieje.

Pamiętajmy, że również Sejm i Senat co rok rozpatrują informację prezesa IPN o działaniach Instytutu oraz od tego roku o działaniach Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, które zostało podporządkowane Instytutowi. O tyle proponowane przez autora petycji zwiększanie tych kontroli Sejmu nad IPN nie ma właściwie sensu, bo byłoby to zwykłe mnożenie bytów.

Biuro Analiz Sejmowych również dość krytycznie ocenia te propozycje. Zwraca uwagę, że projekt nie wnosi do ustawy zasadniczych zmian i że obecne zapisy są w gruncie rzeczy wystarczające. Wprowadzenie zmian, o których mówi autor, właściwie trochę niepotrzebnie mnożą byty. Trochę też nie wiadomo dlaczego tak dużą uwagę przykładają do współpracy z organizacjami pozarządowymi, ponieważ nie uzasadniają, na ile organizacje pozarządowe miałyby być lepsze od zawodowych historyków pracujących w IPN. Niestety w projekcie nie ma takiego uzasadnienia.

Rozumiem oczywiście troskę wnioskodawcy o edukacyjną działalność IPN, natomiast ta propozycja nie zmierza w stronę poprawienia jakiś luk czy błędów legislacyjnych, czy zmian czysto prawnych. Ona wynika natomiast z merytorycznej i jednocześnie bardzo subiektywnej oceny pracy Instytutu. I tu znów, nie jest to nasze zadanie, my nie mamy narzędzi i środków by takiej oceny dokonywać czy w ogóle się na taką ocenę porywać. Od tego jest Sejm, Senat, które rozpatrują coroczne sprawozdania IPN. Myślę, że to tam ewentualnie należy kierować swoje uwagi, czyli do komisji merytorycznych. Nie bardzo widzę, jaką rolę mogłaby tutaj wypełnić nasza Komisja. Dlatego proponuję nie uwzględniać żądania będącego przedmiotem tej petycji.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Do głosu zgłasza się pan Jacek Hejza zastępca dyrektora Biura Prawnego IPN. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Biura Prawnego Instytutu Pamięci Narodowej Jacek Hejza:

Halo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Słyszymy pana, co prawda pana nie widzimy, ale bardzo proszę, żeby pan włączył kamerkę, i żeby pan zabrał głos.

Halo.

Zastępca dyrektora Biura Prawnego IPN Jacek Hejza:

Czy mogę tylko mówić?

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Proszę mówić.

Zastępca dyrektora Biura Prawnego IPN Jacek Hejza:

Wysoka Komisjo, chciałbym się odnieść co do tych sześciu propozycji zmian legislacyjnych. Jeżeli chodzi o pozycję pierwszą, czyli zmiany art. 1 pkt 4, to w chwili obecnej Instytut … zlecania zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie, w ustawie o IPN w tej chwili jest art. 53a, który zawiera otwarty katalog. Jest to katalog przykładowy … edukacyjny. Natomiast jeżeli chodzi o wykorzystywanie nowoczesnych technik … informacyjnego do prowadzenia oraz wspierania działań w zakresie edukacji, to zadanie realizują: Biuro Prezesa, Biuro Współpracy Międzynarodowej oraz Biuro Nowych Technologii.

Jeżeli chodzi o pkt 2, czyli dodanie przepisów 3a i 7a do art. 23 ust. 2 ustawy o IPN, to należy wskazać, że byłyby to przepisy lex specialis w stosunku do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Natomiast w przypadku pkt 7a prezes w zakresie sprawowania swojego urzędu … organów władzy państwowej nie może sprawować nadzoru nad prezesem.

Jeżeli chodzi o sprawozdanie z działalności w sposób inny niż dotychczas, w naszej ocenie obecnie … takiej informacji Sejmowi i Senatowi jest wystarczające. Wprowadzenie nowego brzmienia art. 53a ust. 1 pkt 6 ustawy o IPN nie jest również konieczne, ponieważ realizacja tego postulatu jest … na podstawie obecnie obowiązującego przepisu 53a … ustawy o działalności pożytku publicznego.

Jeżeli chodzi o pkt 5, to tutaj można powiedzieć, że w chwili obecnej obowiązuje art. 53p ustawy o IPN, który umożliwia Instytutowi wytaczanie powództw o ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej lub narodu polskiego. W tym celu w Instytucie funkcjonuje wydział reagowania na …, które … media krajowe jak i zagraniczne pod kątem naruszania dobrego imienia RP. Wprowadzenie, dodanie nowego brzmienia art. 53a ust. 2 oznaczałoby konieczność współpracy z podmiotami wymienionymi w propozycji … każdej edukacji, każdej inicjatywy edukacyjnej, co znacząco podnosiłoby koszty działania IPN-u.

W związku z powyższym proponujemy nie uwzględniać postulatów petycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. W takim razie poproszę raz jeszcze o podsumowanie pana przewodniczącego Świata.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Dziękuję za takie prawnicze, syntetyczne potwierdzenie tego co proponowałem, a więc podtrzymuję rekomendację.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Rekomendacja sugeruje, abyśmy nie uwzględniali żądania zawartego w treści tej petycji. Czy ktoś jest innego zdania? Nie widzę, nie słyszę. Dziękuję bardzo. Nasza Komisja przyjmuje taką opinię, takie stanowisko. Dziękuję bardzo.

Zakończyliśmy punkt dziewiąty i jednocześnie wyczerpaliśmy porządek obrad przewidziany na to posiedzenie. Po pięciominutowej przerwie przejdziemy do kolejnego posiedzenia Komisji do Spraw Petycji, a to posiedzenie zamykam. Dziękuję.